

MAJANDUSAASTA ARUANNE

aruandeaasta algus: 01.01.2024

aruandeaasta lõpp: 31.12.2024

nimi: Mittetulundusühing Laste ja Noorte Kriisiprogramm

registrikood: 80154088

postiaadress: Tartu maakond, Tartu linn, Tartu linn, Rüütli tn 4
postisihthnumber: 51007

telefon: +372 56653226

e-posti aadress: uku@lastekriis.ee

Sisukord

Tegevusaruanne	3
Raamatupidamise aastaaruanne	19
Bilanss	19
Tulemiaruanne	20
Raamatupidamise aastaaruande lisad	21
Lisa 1 Arvestuspõhimõtted	21
Lisa 2 Raha	22
Lisa 3 Nõuded ja ettemaksed	22
Lisa 4 Materiaalsed põhivarad	23
Lisa 5 Võlad ja ettemaksed	23
Lisa 6 Annetused ja toetused	24
Lisa 7 Tulu ettevõtlusest	24
Lisa 8 Tööjõukulud	24
Lisa 9 Seotud osapooled	24
Aruande allkirjad	25

Tegevusaruanne

**MTÜ Laste ja Noorte Kriisiprogrammi 2024. aasta majandusaasta hõlmab
perioodi 01.01.2024 kuni 31.12.2024.**

Sissejuhatus	3
1. Pakutavad teenused	3
a. Laste ja noorte leinatoetuslaager 2024	3
b. Individuaalne leinatoetustöö laste ja noortega	4
c. Leinatoetusgrupid lastele ja noortele	5
d. Tugi vanematele ja hooldajatele:	6
e. Toetavad teenused programmis osalejatele	6
2. Koostöö erinevate partneritega	7
a. Koostöö vaimse tervise valdkonna spetsialistidega	7
b. Koostöö Tallinna linnaosade ning Sotsiaal- ja Tervishoiuametiga	7
c. Koostöö teiste Eesti piirkondade ja omavalitsustega	8
d. Koostöö MTÜ Moreno Keskusega	9
3. Sihtfinantseeritud projektid	9
a. Traumateadliku lähenemise toetamine haridussüsteemis	9
b. Leinanõustamisteenused Tartus	10
c. Vanemategrupid	10
d. Väljaõppeprogramm „Surmale avatud elu“	11
5. Rahastusallikad ja kulude ülesehitus	12
a. Aruandeperioodi finantsülevaade	12
b. Töötasud	13
c. Sihtfinantseeritud tulu	13
d. Mittesihtotstarbelised annetused	13
e. Teenuste osutamisest saadud tulu	13
f. Liikmemaksud	14
g. Tänu toetajatele	14
h. Uued tuluallikad	14
6. Organisatsiooni juhtimine	15
a. Ühingu liikmed	15
b. Juhatuse tegevus ja koosseisu muutused	16
Kokkuvõte	16

Sissejuhatus

Igal lapsel ja noorel on õigus armastusele, hoolitsusele ja turvalisele arengule. Lein ei ole haigus – see on loomulik osa elust, mida saab läbi töötada toetuse ja mõistmise abil. Lähedase kaotanud lapsel on õigus võimalikult täisväärtuslikule lapsepõlve kogemusele.

MTÜ Laste ja Noorte Kriisiprogrammi eesmärgid on püsinud aastate jooksul muutumatuna:

- panustada terve ja areneva Eesti ühiskonna püsimisse;
- toetada laste ja noorukite vaimset tervist, arengut ja heaolu;
- kujundada turvalist ja toimetulekut soodustavat elukeskkonda.

Meie tegevus lähtub ÜRO lapse õiguste konventsioonist ja lastekaitseseadusest.

Täiskasvanute ülesanne on luua lapse või noore jaoks hingeline ruum, kus ta tunneb end hoituna ja armastatuna ning kus tal on vähemalt üks turvaline täiskasvanu, kellega on usalduslik ja emotsionaalselt lähedane suhe.

1. Pakutavad teenused

a. Laste ja noorte leinatoetuslaager 2024

Aruandeperioodil toimus laste ja noorte leinatoetuslaager 11.–17. augustil Pivarootsis, Lastekaitse Liidu laagrikeskuses. Laagriks valmistuti põhjalikult: 30.–31. mail toimus Paatsalu puhkekeskuses kahepäevane arenguseminar, mille fookuses oli laagri ja grupitööde sisuline planeerimine.

Laagris osales 43 last ja noort vanuses 10–18 aastat, kes olid kaotanud lähedase pereliikme aastatel 2022 või 2023 (erandjuhul ka 2021. aasta lõpus või 2024. aasta alguses).

Laagrimeeskonda kuulusid kogenud leinanõustajad ja väljaõppes osalevad noored spetsialistid. Töövõtulepingute alusel töötas laagris 11 leinanõustajat, lisaks osales praktikantidena 12 noort spetsialisti.

Praktikandid osalesid grupitöodes koos kogenud kolleegidega, juhtisid vaba aja tegevusi ning viisid läbi individuaalseid kohtumisi lastega. Nende professionaalset arengut toetasid grupisupervisioonid, mida viisid läbi litsentseeritud superviisorid.

Supervisiooni peamised teemad:

- valmisolek tööks laste ja peredega,
- meeskonnatöös osalemine ja eneseteadlikkus,
- teadmised laste arengust, traumast ja leinaprotsessist,

- soov õppida kolleegidelt ja lastelt,
- loovus, isiklik küpsus ja aktiivne osalus.

Kõik laagritegevused olid suunatud laste ja noorte emotsionaalse, sotsiaalse ja inimliku toetamisele.

Programmis olid:

- loovtöötoad (nt viltimine, portselan, puutöö, lõhna- ja eeterlikud õlid),
- meeskonna- ja seltskonnamängud, viktoriinid, õhtujutud,
- sportlikud tegevused, sh Pivarootsi 2024 „olümpiamängud“,
- matk Muhu Jaanalinnufarmi ja ühine lõuna Liiva toidutänaval,
- ratsutamine Tihuse Hobuturismi talus,
- päeva alustavad ja lõpetavad rituaalid,
- rakendusteatri etendus „Hargnevate teede aeg“, millest võtsid osa ka sponsorid,
- igapäevased individuaalsed kohtumised laste ja noortega,
- vanusepõhised leinetoetusgrupid.

Laagri lõpus kirjutasid osalejad kirju tulevastele laagrilastele. Nende kirjade jagamiseks on saadud laste ja perede nõusolek ning neid kasutatakse edaspidi toetava materjalina.

Pärast laagrit toimusid vanematele mõeldud tugigrupid, mille eesmärk oli toetada peresüsteemi tervikuna.

Programmi tulemuslikkust hindasime kvalitatiivsete näitajate abil – laste ja vanemate suulise ja kirjaliku tagasisidepõhjal.

Laagri tegevusi rahastati sihtfinantseeritud tulu, teenuste osutamisest saadud tulu ning mittesihotstarbeliste annetuste abil.

b. Individuaalne leinetoetustöö laste ja noortega

Leinetoetust vajavad lapsed on sageli emotsionaalselt tundlikud ja haavatavad. Nende toetusvõrgustik võib olla kahjustunud või isegi täielikult puududa. Mõnel juhul on vähenenud usaldus täiskasvanute vastu ning laps või noor võib olla kogenud ka häbimärgistamist koolikeskkonnas või kogukonnas laiemalt.

Sellistes olukordades sobib kõige paremini individuaalne leinetoetustöö, mis võimaldab arvestada iga lapse või noore eripäradega turvalises ja usalduslikus keskkonnas. Toetustöö algab perega kohtumisega, mille käigus sõlmitakse leinetoetuskokkulepe ning lepatakse kokku regulaarne koostöö lapse lähedaste ja kohaliku omavalitsuse spetsialistidega.

Leinetoetuse protsessi kestus ja vorm kujunevad vastavalt lapse vajadustele. Töö lõpetamise või jätkamise otsustab leinanõustaja, lähtudes professionaalsest hinnangust ja noore toimetuleku tasemest.

Teenuse tulemuslikkust hindasime kvalitatiivsete näitajate abil – laste ja perede suuliste ja kirjalike tagasiside põhjal. Teenust rahastati sihtfinantseeritud tulu, teenuste osutamisest saadud tulu ning mittesihotstarbeliste annetuste kaudu.

c. Leinatoetusgrupid lastele ja noortele

Lastele ja noortele, kellele leinatoetusprogramm koos laagriosalusega ei sobi, pakume koostöös kohaliku omavalitsusega grupiviisilist või individuaalset leinatoetust.

Abi võimalused sõltuvad konkreetsest juhtumist, ajastusest, kliendi seisundist ning rahastuse allikast (projektid, kohaliku omavalitsuse toetus või annetused).

Pärast kaotust on oluline aidata lapsel või noorel mõista ja normaliseerida oma leinaprotsessi, toetada teda uues elukorralduses ning ennetada võimalikke kaasnevaid riske nagu käitumisprobleemid, õpiraskused, somaatilised kaebused või sõltuvusprobleemid.

Gruppe komplekteerides lähtume järgmistest kriteeriumidest:

- lapse või noore vanus;
- kaotusest möödunud aeg;
- lapse ja vanema soov ning valmisolek osaleda grupitöös.

Leinatöö fookuses on lapse või noore kogemuse sõnastamine ja mõtestamine, toetavate suhete hoidmine ning uue elukorraldusega kohanemine.

Grupitöös ja individuaalses nõustamises käsitletavat teemad hõlmavad:

- kaotusega seotud tundeid ja reaktsioone (nt süütunne, hirm, muutused käitumises);
- suhteid pere, kooli ja sõpradega (nt suhtlemisraskused, kohanemine uue olukorraga);
- vastuolulisi tundeid ja keerulisi olukordi (nt peresuhete muutused, ebakindlus tuleviku ees);
- mälestuste hoidmist (oluliste hetkede ja suhete tähistamine)
- elurõõmu ja tähenduse leidmist (toetavate suhete kaudu tasakaalu ja uute tähenduste loomine).

Aruandeperioodil toimusid leinatoetusgrupid Tallinnas, Pärnus, Kadrinas ja Tartus – koostöös kohalike omavalitsuste ja annetajatega.

Teenuse tulemuslikkust hindasime kvalitatiivsete näitajate abil – laste ja vanemate suuliste ja kirjalike tagasiside põhjal ja rahastasime sihtfinantseeritud tulu, teenuste osutamisest saadud tulu ning mittesihotstarbeliste annetuste abil

d. Tugi vanematele ja hooldajatele:

Lein mõjutab kogu perekonda – mitte ainult last, vaid ka vanemat või hooldajat, kes üritab samal ajal toime tulla enda valuga ja olla lapsele toeks. Seetõttu on töö vanematega meie tegevuses kesksel kohal ning toimub mitmel tasandil: individuaalne leinatoetustöö ja grupid.

Individuaalsed kohtumised pakuvad võimaluse avatud ja usalduslikuks vestluseks, kus vanem saab väljendada oma tundeid, muresid ja vajadusi. Esmakohtumise käigus sõlmitakse leinatoetuskokkulepe ning lepatakse kokku koostöö raamistik, sealhulgas suhtlus kohaliku omavalitsuse spetsialistidega.

Kui vanem tunneb end valmis jagama oma kogemust ka grupis, saab ta liituda vanemate ja hooldajate tugigrupiga. Need grupid loovad turvalise ruumi, kus kohtutakse teiste sarnases olukorras olevate inimestega, jagatakse kogemusi ja saadakse kinnitust, et oma murega ei olda üksi. Reeglina eelneb grupidöle individuaalne nõustamine, et hinnata vanema valmisolekut grupis osalemiseks ja pakkuda isiklikku tuge.

Teenuse tulemuslikkust hindasime kvalitatiivsete näitajate abil – eelkõige vanemate suulise ja kirjaliku tagasisidepõhjal.

Teenuseid rahastati sihtfinantseeritud tulu, teenuse osutamisest saadud tulu ning mittesihtotstarbeliste annetuste abil.

e. Toetavad teenused programmis osalejatele

Mõned lapsed ja noored vajavad oma seisundi tõttu lisaks leinatoetusele ka kliinilise psühholoogi, psühholoogilise nõustaja või psühhoterapeudi tuge.

MTÜ Laste ja Noorte Kriisiprogramm pakub vastavalt vajadusele oma programmis osalevatele lastele ja noortele võimalust saada tuge nimetatud spetsialistidelt.

Kõik teenuseid osutavad spetsialistid on oma ala kvalifitseeritud ja kogenud professionaalid, kes töötavad eetilistest põhimõtetest ja lapse heaolust lähtudes. Koostöö psühhiaatria ja vaimse tervise valdkonna spetsialistidega aitab toetada noore terviklikku toimetulekut ning pakkuda sobivaid sekkumisi ka kaasnevate vaimse tervise raskuste korral.

2. Koostöö erinevate partneritega

a. Koostöö vaimse tervise valdkonna spetsialistidega

Aruandeperioodil tegi MTÜ Laste ja Noorte Kriisiprogramm tihedat koostööd vaimse tervise valdkonna spetsialistidega, et tagada teenuste kvaliteedi tõstmine ja pakkuda lastele ning peredele paremini sobivaid lahendusi. Koostöö hõlmas järgmisi osapooli:

- Sotsiaalkindlustusameti ohvriabi süsteemi spetsialistid
- Eesti Koolipsühholoogide Ühing
- Tallinna Ülikool (õpetaja magistriõppe raames)
- Tartu Ülikool (teenuste tõhususe uuendamise eesmärgil)
- Eesti Vaimse Tervise ja Heaolu Koalitsioon (VATEK)

VATEK on vaimse tervise ja heaolu organisatsioonide võrgustik, mille eesmärk on edendada Eesti elanikkonna vaimset tervist ja heaolu ning kujundada valdkondlikku poliitikat.

Erialaspetsialistide ja teadusasutustega tehtud koostöö toetas meie teenuste kvaliteeti ning võimaldas paremat haakumist laste ja perede vajadustega erinevates piirkondades. See aitas meil hoida fookust nii individuaalsel abivajajal kui ka laiemal süsteemsel mõjupotentsiaalil.

Aruandeperioodil tegid meie spetsialistid sihipärast ja tulemuslikku koostööd erinevate maakondade Sotsiaalkindlustusameti ohvriabi süsteemi spetsialistidega. Koostöö keskendus laste ja noorte toetamisele leinaprotsessis ning vajadusel teenuste suunamisele ja koordineerimisele piirkondlikul tasandil.

b. Koostöö Tallinna linnaosade ning Sotsiaal- ja Tervishoiuametiga

Aruandeperioodil arenes koostöö Tallinna linnaga jõudsalt. Loodi selge protseduuriline raamistik, mille alusel saavad lapsed ja noored meie teenustes osaleda.

Protsess nägi välja järgmiselt:

- Pere esitab taotluse linnaosa valitsuse (LOV) lapse heaolu spetsialistile.
- Lapse heaolu spetsialist viib läbi abivajaduse hindamise, selgitades välja ka teiste pereliikmete toetuse vajaduse.
- Vajadusel kaasatakse LNKP spetsialist, kes annab omapoolse hinnangu lapse ja pere abivajadusele.
- Hindamise järel koostab lapse heaolu spetsialist haldusotsuse, mis sisaldab pere ja lapse abivajaduse kirjeldust ning kompenseeritava teenuse summa.

Sõlmitakse leinatoetuskokkulepe ja alustatakse vajaduspõhist leinatoetustööd.

MTÜ Laste ja Noorte Kriisiprogramm esitab arved vastavalt haldusotsuses kirjeldatud teenuse kasutamise etappidele Tallinna Sotsiaal- ja Tervishoiuametile ning linnaosa valitsusele. Arved koostame ainult nende teenuste kohta, mis on ametlikult heaks kiidetud ja mille osas on sõlmitud leinatoetuskokkulepe.

Lisaks sellele katame osa teenusekuludest mittesihtotstarbeliste annetuste abil, mis võimaldavad paindlikkust ja kiiret reageerimist olukordades, kus haldusotsust ei ole või teenuse vajadus on vahetu. Selline kombineeritud rahastusmudel võimaldab pakkuda järjepidevat ja vajaduspõhist tuge ka neile peredele, kelle juurdepääs teenustele muidu võiks viibida.

c. Koostöö teiste Eesti piirkondade ja omavalitsustega

Meie praegune rahaline võimalus tasuta leinanõustamiseks on piiratud, samas kui pöördumiste hulk ja vajadus pikemaajalise leinatoetustöö vastu kasvab iga aastaga. Väikese võimekusega kohalikes omavalitsustes on tasuta leinatoetusprogramm sageli ainsaks võimaluseks pakkuda peredele professionaalset abi.

Teenused lastele, noortele ja nende peredele hõlmasid:

- leinatoetusprogrammi ja -laagrit;
- individuaalset leinatoetustööd;
- piirkondlikke leinatoetusgruppe lastele ja noortele;
- vanemate ja hooldajate leinatoetusgruppe.

Kodulähedane tugi võimaldab lastel ja peredel saada abi tuttavas keskkonnas, vähendades logistilisi takistusi ja tugevdades järjepidevat toetusvõrgustikku. Samuti aitab see varakult märgata ja ennetada leina tõttu tekkivaid vaimse tervise ja toimetuleku raskusi.

Kõige olulisem on, et leinama jäänud laps või noor ei tunneks, et ta on jäänud üksi ning et abi ja tugi on liiga kaugel.

Aruandeperioodil osutasime kodulähedast leinanõustamisteenust paljudes Eesti piirkondades: Lõuna-Eestis, Pärnumaal, Harjumaal, Järvamaal, Läänemaal ja Ida-Virumaal.

MTÜ Laste ja Noorte Kriisiprogramm esitab arved vastavalt kokkulepetele kohalikule omavalitsusele. Arved koostame ainult nende teenuste kohta, mis on ametlikult heaks kiidetud ja mille osas on sõlmitud leinatoetuskokkulepe.

Lisaks sellele katame osa teenusekuludest mittesihtotstarbeliste annetuste abil, mis võimaldavad paindlikkust ja kiiret reageerimist olukordades, kus haldusotsust ei ole.

Selline kombineeritud rahastusmudel võimaldab pakkuda järjepidevat ja vajaduspõhist tuge ka neile peredele, kelle juurdepääs teenustele muidu võiks viibida.

d. Koostöö MTÜ Moreno Keskusega

Koolitusprogramm „Surmale avatud elu“ telliti MTÜ Moreno Keskuselt eesmärgiga luua metoodiliselt läbimõeldud ja mõtestatud õppeprotsess, kuid selle eest ei makstud rahalist tasu. Kogu koostöö toimus tasuta, põhinedes jagatud väärtustel ja ühisel missioonil toetada spetsialiste, kes töötavad leinas laste ja peredega.

Koolituse sisulise ülesehituse (päevakavad, õppematerjalid, tööviisid, parimad praktikad) lõi Moreno Keskus, samas kui kogu korraldusliku poole (osalejad, toimumispaigad, registreerimine, jm) viis ellu Kriisiprogrammi meeskond.

Mõlema organisatsiooni juhatuses tegutseb Aivar Simmermann, kelle roll lõi silla kahe partneri vahel ning aitas tagada koolituse kvaliteetse ja missioonitruu elluviimise. Koostöö oli läbipaistev, mõlema osapoole poolt kokkulepitud ega sisaldanud huvide konflikti, kuna rahalist kasu ei saadud ega antud.

Tunnistustele, mis väljastatakse koolitusprogrammi “Surmale avatud elu” lõpetajatele, kantakse mõlema organisatsiooni- MTÜ Moreno Keskuse ja MTÜ Laste ja Noorte Kriisiprogrammi – logod, et kajastada partnerlust ja panust koolituse õnnestumisse.

3. Sihtfinantseeritud projektid

a. Traumateadliku lähenemise toetamine haridussüsteemis

2022. aasta lõpus sai MTÜ Laste ja Noorte Kriisiprogramm HARNO lepinguliseks koolituspartneriks. Selle tulemusel käivitati projekt "Traumateadliku lähenemise toetamine haridussüsteemis".

Projekti raames viidi 2023. ja 2024. aastal ellu kokkulepitud tegevused – koolitused ja supervisioonid.

Koolitajate tiim oli rahvusvaheline: Maire Riis, Tuuli Vellama (Eesti) ja Ester Bar-Sade (Iisrael).

Projekti toetasid Euroopa Majanduspiirkonna ja Norra toetused programmi "Local Development and Poverty Reduction" raames.

Projekti koordinaator oli Ann Pedosk

b. Leinanõustamisteenused Tartus

Aruandeaastal osalesime Tartu linnavalitsuse sotsiaalabi osakonna hankekonkursil „Laste leinanõustamisteenuse ost 2024. aastaks“, mille tulemusel rahuldati meie pakkumus.

Teenused Tartu lastele, noortele ja nende peredele hõlmasid:

- leinatoetusprogrammi ja -laagrit;
- individuaalset leinatoetustööd;
- piirkondlikke leinatoetusgruppe lastele ja noortele;
- vanemate ja hooldajate leinatoetusgruppe.

Teenust rahastati sihtfinantseeritud tulu kaudu, mille toel jätkub vanematega töö ka tulevikus.

c. Vanemategrupid

Lapse lein ei toimu vaakumis. Kui laps kaotab lähedase, siis sama kaotuse läbi elavad sageli ka tema vanemad või hooldajad. Täiskasvanute toimetulek, teadlikkus ja suutlikkus olla lapse jaoks olemas mõjutavad otseselt, kas laps saab oma leinaga turvaliselt tegeleda.

Vanema või hooldaja emotsionaalne seisund mõjutab lapse turvatunnet. Kui vanem on ise sügavas leinas, võib tal olla keeruline märgata lapse vajadusi. Samuti võib ta tunda süüd või abitust, mis segab kontakti loomist lapsega.

Tugigrupis või nõustamises saab vanem:

- peegeldada oma leina turvalises ruumis;
- õppida, kuidas hoida lapse jaoks stabiilsust;
- tugevdada oma usaldust ja vanemlikku võimekust.

Vanemad vajavad teadmisi lapse leinaprotsessist. Paljud vanemad ei tea, millised leinareaktsioonid on laste puhul loomulikud. Nad võivad muretseda, et laps ei räägi, on liiga rõõmus või hoopis liialt vaikne.

Töö vanematega aitab:

- normaliseerida lapse tundeid ja käitumist;
- õpetada, kuidas lapsega rääkida leinast;
- jagada praktilisi võtteid toetava keskkonna loomiseks.

Vanemad vajavad kogemuste jagamise võimalust. Tugigrupis kogevad vanemad, et nad pole oma murega üksi.

See loob:

- kuuluvustunde ja lootuse – keegi on juba selle tee läbi käinud;
- võrgustiku, mis kestab tihti ka peale programmi lõppu;

- võimaluse töödelda oma süüd, hirme ja leina, et olla lapsele olemas mitte “täiusliku”, vaid piisavalt hooliva vanemana.

Toetus vanematele ennetab riskikäitumist lastel. Kui vanemad saavad tuge ja teadmisi, suudavad nad:

- kiiremini märgata lapse vaimse tervise raskusi;
- otsida abi õigel ajal;
- ennetada lapse võimalikke õpiraskusi, käitumisprobleeme või sõltuvusriskide teket.

Vanem on lapse jaoks “raam” leinaprotsessis. Kui see raam on stabiilne, toetav ja teadlik, saab laps liikuda oma tempos, oma viisil – aga mitte üksi. Töö vanematega loob pinnase, kus laps saab tõeliselt toetust kogeda ja taaselule avaneda. Grupitööle eelneb individuaalne kohtumine, et hinnata vanema valmisolekut ja ootusi.

Aruandeperioodil toimus kokku kaheksa vanemate tugigruppi:

- viis neist olid mõeldud vanematele, kelle lapsed osalesid leinatoetuslaagris,
- kolm gruppi lapsevanematele, kelle lapsed osalesid leinatoetusgruppides oma kodukohas.

Tugigruppide tegevust rahastati sihtfinantseeritud tulu kaudu, mille toel jätkub vanematega töö ka tulevikus.

d. Väljaõppeprogramm „Surmale avatud elu“

Programm algas 2023. aastal ja jätkus ka 2024. aastal. Selle eesmärk on anda osalejatele vajalikud teadmised, oskused ja praktikakogemused töötamiseks perede, laste ja noortega nii individuaalselt kui ka grupis.

Aruandeperioodil toimusid järgmised tegevused:

baaskoolitus (8 päeva);

- individuaalne ja grupipraktika;
- laagripunkt (8 päeva);
- omateraapia (3 päeva);
- supervisioonid;
- meistriklassid (4 päeva).

Programm lõpeb 2025. aastal. See pakub noortele ainulaadset võimalust õppida koos inimestega, kes on olnud nende elus olulised – näiteks oma endised grupijuhid leinatoetuslaagrist.

Programm on eriline, kuna selle sisuloojad, koolitajad, mentorid ja superviisorid on pikaajalise kogemusega leinatoetuslaagrite juhid ning oma valdkonna tunnustatud spetsialistid.

Väljaõppeprogramm kulmineerub konverentsiga „Surmale avatud elu“, mis toimub 21. märtsil 2025. aastal.

Meeskonnaga liitub järgmisel aastal viisteist motiveeritud spetsialisti, kes on valmis pakkuma tuge peredele ja lastele üle Eesti.

Väljaõppeprogrammi koolitajate ja juhendajatena osalesid: Helar Peterson, Naatan Haamer, Ivo Raenok, Ruth Raielo, Kaupo Jõeveer, Tiiu Meres, Uku Presmann, Pille Isat, Sirje Rass, Tuuli Vellama ja Aivar Simmermann.

Koolitusprogrammi rahastati lisaks osalejate oslaustasudele, sihtotsetarbelistest ja mittesihtotsetarbelistest vahenditest.

Programmi koordineerib Nele Bachmann.

5. Rahastusallikad ja kulude ülesehitus

a. Aruandeperioodi finantsülevaade

Aruandeperioodi kogukäive oli 177 975 eurot. Kulude kogusumma oli 161 194 eurot, mille tulemusel kujunes põhitegevuse tulemuseks 16 781 eurot. Suurima osa tulust moodustas sihtfinantseeritud tulu (kokku 101 756,79 €), sealhulgas toetused Haridus- ja Noorteametilt (78 099,15 €), annetustalgud koostöös Swedbankiga (5 657,64 €), kampaania „Aitan Eestit“ (10 000 €) ning Tartu Linnavalitsuselt saadud toetus (8 000 €).

Mittesihtotstarbelised annetused moodustasid 33 242,80 €, neist 12 369,49 € eraisikutelt ning 20 873,31 € ettevõtetelt. Ettevõtete seas olid näiteks Hansavest Rental, LEI Register, Bauhaus, Swedbank, SmartAccounts, Optivin ja mitmed teised, kelle panus on kirjas aruande rahastuse tabelis.

Teenuste osutamisest saadud tulu oli 42 396,74 €, mis jagunes esitatud arvete (37 021,74 €) ja omaosaluse müügi (5 375 €) vahel.

Lisaks koguti liikmemakse 579 euro ulatuses.

Kogu tulu kasutati põhikirjaliste tegevuste toetamiseks, sh leinatoetuse programmide, väljaõppe ja supervisioonide elluviimiseks.

Täpsem ja detailsem ülevaade on esitatud finantsaruandes.

b. Töötasud

MTÜ Laste ja Noorte Kriisiprogrammi teenuseid ei osutata ärilisel eesmärgil. Meie ühingu ei tööta OÜ-d ega ettevõtjad – kõik spetsialistid tegutsevad võlaõiguslike lepingute (VÕS-lepingute) alusel. Selline töökorraldus tagab selge vastutuse, tööalase läbipaistvuse ja sõltumatuse, mis on eriti oluline tundlikes ja emotsionaalselt laetud töövaldkondades nagu lein.VÕS-lepingute kasutamine võimaldab vältida huvide konflikte, säilitada organisatsiooni neutraalsust.

c. Sihtfinantseeritud tulu

Ühingu jaoks on väga oluline tuluallikas eraisikute ja juriidiliste isikute sihtfinantseeringutest saadud tulu.

annetused. Annetusi koguti nii otse kui ka annetustalgute kaudu.

Aruandeperioodil kogus ühing annetusi sihtotstarbeliselt järgmisteks tegevusteks:

- väljaõppeprogramm „Surmale avatud elu“;
- leinatoetustöö laagris;
- töö vanematega.

Oleme liitunud vabaühendusi koondava annetuskeskonnaga „Ma Armastan Aidata“, mis loodi 2008. aastal Swedbanki ja Heateo SA koostöös.

MTÜ Laste ja Noorte Kriisiprogramm on liitunud „Hea annetustava“ kokkuleppega ning kuulub tulumaksusoodustusega mittetulundusühingute, sihtasutuste ja usuliste ühingute nimekirja.

d. Mittesihtotstarbelised annetused

Mittesihtotstarbelised annetused on üldotstarbelised vahendid, mida kasutame oma põhikirjalise tegevuse toetamiseks. Nendest katame näiteks programmide ja tugitegevuste kulusid, personalitasusid, kontori- ja kommunikatsioonikulusid ning meeskonna arendust. Kõik annetused aitavad kaasa sellele, et saaksime pakkuda järjepidevat tuge abivajajatele ning arendada kvaliteetseid teenuseid.

Annetuste kasutamisel lähtume eesmärgipärasusest ja heast tavast. Me ei kasuta annetusi isiklikeks kuludeks, luksuslikeks väljaminekuteks ega tegevusteks, mis ei ole seotud organisatsiooni põhikirjalise eesmärgiga. Samuti ei kata me annetustega maksmata makse, trahve ega muid kohustusi, mis ei toeta sihtgruppide heaolu.

e. Teenuste osutamisest saadud tulu

Meie teenused on üles ehitatud ristfinantseerimise põhimõttele: osa kuludest kaetakse annetustest (nii siht- kui mittesihtotstarbelised), osa aga kohalike omavalitsuste (KOV)

rahastusest, mis toimub konkreetsete arvete ja teenusearuannete alusel. Selline paindlik rahastusmudel võimaldab meil pakkuda järjepidevat ja vajaduspõhist tuge leinas olevatele lastele, noortele ja nende peredele, sõltumata nende elukohast või majanduslikust olukorrast.

f. Liikmemaksud

Meie organisatsioonil on 16 liiget ning aastane liikmemaks on 30 eurot. Liikmemaks kogutakse kord aastas – tavapäraselt enne üldkoosolekut. Iga liikme panus aitab hoida organisatsiooni elujõulisena ning toetab meie ühiste põhikirjaliste eesmärkide elluviimist.

Liikmemaksust saadud tulu kasutatakse näiteks koosolekute ja ühistegevuste korraldamiseks. See on oluline tugi meie igapäevaseks toimimiseks ning liikmete omavahelise sidususe hoidmiseks

g. Tänu toetajatele

Sügav kummardus kõigile meie toetajatele! 2024. aastal panustasid meie tegevusse paljud head inimesed ja ettevõtted, kelle toetus andis võimaluse pakkuda leinaga toimetulemiseks vajalikku tuge lastele, noortele ja nende peredele üle Eesti.

Oleme tänulikud kõigile ettevõtetele ja organisatsioonidele, kes aitasid kaasa siht- ja mittesihotstarbeliste annetustega. Nende nimed oleme esile toonud rahastusülevaate jaotises.

Samuti täname südamest kõiki eraisikutest annetajaid, kelle toetus võib küll jääda avalikkuse ees nimetamata, kuid on meie jaoks hindamatu. Just teie usaldus, hoolivus ja pidev toetus võimaldavad meil jätkata oma tööd järjepidevalt ja inimlikult.

Teie annetus on rohkem kui toetus – see on osa meie ühisest hoolimisest. Aitäh!

h. Uued tuluallikad

Aruandeperioodil oleme astunud olulise sammu oma sisulise tegevuse arendamise ja rahalise sõltumatuse suurendamise suunas. Selleks oleme loonud uued teenused – supervisiooni ja koolitusprogrammi, mis toetavad meie põhitegevust ning aitavad mitmekesistada tuluallikaid väljaspool projektipõhist ja omavalitsuslikku rahastust. Mõlemad teenused piloteeriti aruandeperioodil.

Lapse lein võib olla nii sügav, et täiskasvanul on temani raske jõuda. Lein mõjutab sageli lapse igapäevaelu – tuues kaasa käitumis- ja keskendumisraskusi, hirme ning tervisemuresid. Meie superviisorid ja koolitajad aitavad mõista leinatöö olulisust ning toetavad spetsialiste, kes laste ja noortega töötavad.

Supervisioon on suunatud haridus-, sotsiaal- ja noorsootöö valdkonna spetsialistidele, kes puutuvad kokku leinas olevate laste ja noortega. Supervisioon loob turvalise ruumi

tööalaste kogemuste analüüsimiseks, emotsionaalseks toetuseks ning teadlikumate lahenduste leidmiseks.

Koolitus “Lein ei ole haigus” suurendab teadlikkust laste ja noorte leinaprotsessist ning pakub praktilisi oskusi nende toetamiseks. Koolitus on mõeldud õpetajatele, noorsootöötajatele, kohalike omavalitsuste spetsialistidele, asutuste juhtidele ning sobib ka põhikooli vanema astme ja gümnaasiumi õpilastele. Selle eesmärk on toetada leinast arusaamist ja ennetada leinaga seotud raskuste süvenemist koolikeskkonnas.

Supervisiooni ja koolituse tasu on kokkuleppeline ning saadud tulu kasutatakse meie põhikirjaliste eesmärkide elluviimiseks.

6. Organisatsiooni juhtimine

MTÜ Laste ja Noorte Kriisiprogrammi juhtimissüsteem on kahetasandiline, koosnedes üldkoosolekust ja juhatuselt. Üldkoosolek on ühingu kõrgeim otsustusorgan, mille pädevusse kuuluvad strateegilised valikud, põhikirjalised muudatused ning juhatuse liikmete valimine. Juhatus vastutab organisatsiooni igapäevase juhtimise, teenuste arendamise ja tegevusplaanide elluviimise eest.

Selline juhtimisstruktuur tagab tasakaalu demokraatliku osaluse ja operatiivse juhtimise vahel. Üldkoosoleku liikmetel on võimalus kujundada ühingu väärtusraamistik ja suunad, samas kui juhatus tagab, et seatud eesmärgid viiakse ellu vastutustundlikult ja järjepidevalt. Juhatus töötab tihedas koostöös spetsialistide, partnerite ja kogukonna esindajatega, et hoida teenuste kvaliteeti ning reageerida paindlikult ühiskondlikele muutustele.

Juhtimisstruktuur toetab meeskonnatööd, isiklikku arengut ning võrgustumist teiste erialaspetsialistidega ja koostööpartneritega.

a. Ühingu liikmed

Aruandeperioodil ei liitunud MTÜ Laste ja Noorte Kriisiprogrammiga uusi liikmeid. Üks senine liige otsustas isiklikel põhjustel organisatsioonist lahkuda ning tema avaldus rahuldati.

Ühingu liikmetel on jätkuv motivatsioon panustada organisatsiooni arengusse ja sisulisse töösse. Mitmed liikmed osalevad aktiivselt väljaõppeprogrammis koolitajate ja superviisoritena ning aitavad kaasa 2025. aastal toimuva konverents-etenduse „Surmale avatud elu“ ettevalmistamisele ja elluviimisele.

Aruandeperioodi lõpus toimunud arengupäev Paatsalus andis olulise kinnituse meeskonna pühendumuse ja ühiste väärtuste kohta. Osalejad sõnastasid oma valmisoleku ja eesmärgid järgmiselt:

- valmisolek töötada leinas olevate laste ja peredega,
- soov süvendada teadmisi laste arengust, traumast ja leinaprotsessist,
- tahe õppida ja areneda kolleegide toel.

Aruandeperioodi lõpu seisuga oli ühingul 16 liiget ja üks auliige.

b. Juhatuse tegevus ja koosseisu muutused

Aruandeperioodil toimusid muutused MTÜ Laste ja Noorte Kriisiprogrammi juhatuse koosseisus. Juhatuses oli viis liiget: Uku Presmann (esimees), Aivar Simmermann, Ann Pedosk, Nele Bachmann ja Merike Sarapuu. Juhatus keskendus organisatsiooni strateegiliste eesmärkide elluviimisele ja jätkusuutliku toimimise tagamisele.

Isiklikel põhjustel lahkusid juhatuses Merike Sarapuu ja Ann Pedosk. Uusi liikmeid aruandeperioodil ei valitud ning juhatus jätkas tööd kolmeliikmelisena.

Juhatuse tegevus aruandeperioodil hõlmas järgmisi fookusteemasid:

- väljaõppeprogrammi „Surmale avatud elu“ koordineerimine,
- mitteprioriteetsete projektide lõpetamine või nendest loobumine,
- HARNO projekti koordineerimine ja korrektne lõpetamine,
- konverentsi „Surmale avatud elu“ ettevalmistamine,
- regulaarne kommunikatsioon Facebooki vahendusel,
- ühtse IT-lahenduse juurutamine kogu organisatsioonis.

Juhatuse liikmetele ei makstud juhatuse liikme tasu. Töötasu maksti üksnes konkreetsete teenuste osutamise või projektide koordineerimise eest, vastavalt sõlmitud VÕS lepingutele.

Kokkuvõte

Leinatoetustöö algab meeskonna pädevusest ja koostööst. Ühingu liikmetele peab olema tagatud vabadus tegeleda leinatoetustööga lähtuvalt oma kogemustest ja ettevalmistusest – oluline on arvestada nii laste kui ka grupi kui terviku vajadustega. Põlvkond, kes on kujundanud leinatoetusprogrammi „Eesti mudeli“, on valmis loovutama oma rolli laagrimeeskonnas, kuid soovib jätkuvalt panustada ühingu tegevusse muul viisil.

Raamatupidamise aastaaruanne

Bilanss

(eurodes)

	31.12.2024	31.12.2023	Lisa nr
Varad			
Käibevarad			
Raha	230 704	257 724	2
Nõuded ja ettemaksed	7 284	4 920	3
Kokku käibevarad	237 988	262 644	
Põhivarad			
Materiaalsed põhivarad	328	840	4
Kokku põhivarad	328	840	
Kokku varad	238 316	263 484	
Kohustised ja netovara			
Kohustised			
Lühiajalised kohustised			
Võlad ja ettemaksed	8 776	18 643	5
Sihtotstarbelised tasud, annetused, toetused	5 000	39 321	
Kokku lühiajalised kohustised	13 776	57 964	
Kokku kohustised	13 776	57 964	
Netovara			
Eelmiste perioodide akumuleeritud tulem	205 520	181 618	
Aruandeaasta tulem	19 020	23 902	
Kokku netovara	224 540	205 520	
Kokku kohustised ja netovara	238 316	263 484	

Tulemiaruanne

(eurodes)

	2024	2023	Lisa nr
Tulud			
Liikmetelt saadud tasud	579	-52	
Annetused ja toetused	134 999	196 628	6
Tulu ettevõtlusest	42 397	14 670	7
Kokku tulud	177 975	211 246	
Kulud			
Sihtotstarbeliselt finantseeritud projektide otsesed kulud	-33 613	-50 966	
Mitmesugused tegevuskulud	-25 528	-12 502	
Tööjõukulud	-101 516	-123 386	8
Põhivarade kulum ja väärtuse langus	-511	-514	
Muud kulud	-25	0	
Kokku kulud	-161 193	-187 368	
Põhitegevuse tulem	16 782	23 878	
Intressitulud	2 207	24	
Muud finantstulud ja -kulud	31	0	
Aruandeaasta tulem	19 020	23 902	

Raamatupidamise aastaaruande lisad

Lisa 1 Arvestuspõhimõtted

Üldine informatsioon

Käesolev MTÜ Laste ja Noorte Kriisiprogramm raamatupidamise aastaaruanne on koostatud lähtudes Eesti Vabariigi raamatupidamise seadusest ja Eesti finantsaruandluse standarditest.

Raamatupidamise aastaaruande koostamine nõuab hinnangute andmist, mis põhinevad aktuaalsel informatsioonil ühingu seisundist, kavatsustest ja riskidest.

Majandustehingud on kirjendatud soetusmaksumuse printsiibil nende tekkimise momendil tegelikus väärtuses.

Vara ja kohustusi on hinnatud kaalutletud ja konservatiivsetel alustel.

Raamatupidamise aastaaruanne on koostatud eurodes, arvnäitajad on ümardatud täiseuroni.

Raha

Raha ja selle ekvivalentidena kajastatakse bilansis raha ja pangakontode kirjel ja rahavoogude aruandes kassas olevat sularaha ja arvelduskonto jääke.

Nõuded ja ettemaksed

Nõudeid ostjate vastu kajastatakse bilansis soetusmaksumuses.

Kui on tõenäoline, et ettevõtte ei suuda koguda kokku kõiki saadaolevaid summasid vastavalt nõuete tingimustele, hinnatakse nõuded alla. Allahindluse summa kajastatakse kasumiaruandes real "Muud ärikulud".

Finantskohustised

Kõiki finantskohustisi (võlad tarnijatele, muud lühi- ja pikaajalised kohustised, saadud laenud, emiteeritud võlakirjad) kajastatakse soetusmaksumuses. Lühiajaliste finantskohustiste soetusmaksumus on üldjuhul võrdne nende nominaalväärtusega, mistõttu lühiajalisi finantskohustisi kajastatakse bilansis maksmisele kuuluvas summas.

Finantskohustis liigitatakse lühiajaliseks, kui selle tasumise tähtaeg on kaheteist kuu jooksul alates bilansikuupäevast.

Annetused ja toetused

Annetused ja toetused on kajastatud tuluna. Kasutamata annetused ja toetused aruandeperioodi lõpus kajastatakse bilansis real "sihtotstarbelised tasud, annetused ja toetused"

Tulud

Tulu teenuste müügist kajastatakse tekkepõhiselt saadud või saadaoleva tasu õiglasest väärtusest.

Tulude ja kulude arvestuse korraldamisel lähtutakse tulude ja kulude vastavuse printsiibist

Seotud osapooled

Aastaaruande koostamisel on loetud seotud osapoolteks:

- omanikke
- tegev- ja kõrgemat juhtkonda;
- eespool loetletud isikute lähedasi pereliikmeid ja nende poolt kontrollitavaid või nende olulise mõju all olevaid ettevõtteid

Majandustehingud on kirjendatud soetusmaksumuse printsiibi kohaselt nende tekkimise momendil tegelikus väärtuses. Raamatupidamise aruanded on koostatud tekkepõhise arvestusprintsiibi kohaselt

Lisa 2 Raha

(eurodes)

	31.12.2024	31.12.2023
Pangakontod	230 704	257 724
Kokku raha	230 704	257 724

Lisa 3 Nõuded ja ettemaksed

(eurodes)

	31.12.2024	12 kuu jooksul
Nõuded ostjate vastu	6 862	6 862
Ostjatelt laekumata arved	6 862	6 862
Muud nõuded	88	88
Viitlaekumised	88	88
Ettemaksed	334	334
Muud makstud ettemaksed	334	334
Kokku nõuded ja ettemaksed	7 284	7 284
	31.12.2023	12 kuu jooksul
Nõuded ostjate vastu	4 839	4 839
Ostjatelt laekumata arved	4 839	4 839
Muud nõuded	81	81
Viitlaekumised	81	81
Kokku nõuded ja ettemaksed	4 920	4 920

Lisa 4 Materiaalsed põhivarad
(eurodes)

		Kokku
	Arvutid ja arvutisüsteemid	
31.12.2022		
Soetusmaksumus	2 558	2 558
Akumuleeritud kulum	-1 204	-1 204
Jääkmaksumus	1 354	1 354
Amortisatsioonikulu	-514	-514
31.12.2023		
Soetusmaksumus	2 558	2 558
Akumuleeritud kulum	-1 718	-1 718
Jääkmaksumus	840	840
Amortisatsioonikulu	-511	-511
Muud muutused	-1	-1
31.12.2024		
Soetusmaksumus	2 558	2 558
Akumuleeritud kulum	-2 230	-2 230
Jääkmaksumus	328	328

Lisa 5 Võlad ja ettemaksed
(eurodes)

	31.12.2024	12 kuu jooksul
Võlad tarnijatele	1 881	1 881
Võlad töövõtjatele	1 186	1 186
Maksuvõlad	4 665	4 665
Muud võlad	1 044	1 044
Muud viitvõlad	1 044	1 044
Kokku võlad ja ettemaksed	8 776	8 776
	31.12.2023	12 kuu jooksul
Võlad tarnijatele	604	604
Võlad töövõtjatele	5 599	5 599
Maksuvõlad	8 528	8 528
Muud võlad	3 912	3 912
Muud viitvõlad	3 912	3 912
Kokku võlad ja ettemaksed	18 643	18 643

Lisa 6 Annetused ja toetused

(eurodes)

	2024	2023
Sihtfinantseerimine tegevuskuludeks	101 756	0
Mittesihtotsatarbelised annetused ja toetused	33 243	196 628
Kokku annetused ja toetused	134 999	196 628

Rahalised ja mitterahalised annetused		
	2024	2023
Rahaline annetus	134 999	196 628
Kokku annetused ja toetused	134 999	196 628

Lisa 7 Tulu ettevõtlusest

(eurodes)

	2024	2023
Nõustamisteenus - põhikirjaline tegevus	42 397	14 670
Kokku tulu ettevõtlusest	42 397	14 670

Lisa 8 Tööjõukulud

(eurodes)

	2024	2023
Palgakulu	75 830	92 317
Sotsiaalmaksud	25 686	31 069
Kokku tööjõukulud	101 516	123 386
Töötajate keskmine arv taandatuna täistööajale	8	4

Lisa 9 Seotud osapooled

(eurodes)

Liikmete arv majandusaasta lõpu seisuga		
	31.12.2024	31.12.2023
Füüsilisest isikust liikmete arv	18	18

Tegev- ja kõrgemale juhtkonnale arvestatud tasud ja muud olulised soodustused		
	2024	2023
Arvestatud tasu	68 835	54 323

Aruande digitaalallkirjad

Aruande lõpetamise kuupäev on: 28.04.2025

Mittetulundusühing Laste ja Noorte Kriisiprogramm (registrikood: 80154088) 01.01.2024 - 31.12.2024 majandusaasta aruande andmete õigsust on digitaalselt kinnitanud:

Allkirjastaja nimi	Allkirjastaja roll	Allkirja andmise aeg
UKU PRESMANN	Juhatuse esimees	03.06.2025
ANNE-LIIS KANEV	Juhatuse liige	03.06.2025
AIVAR SIMMERMAN	Juhatuse liige	04.06.2025
Hanna Maremäe	Juhatuse liige	04.06.2025

Aruande üldkoosoleku kinnitamise staatus

Üldkoosoleku poolt kinnitatud

Tegevusalad

Tegevusala	EMTAK kood	EMTAK versioon	Põhitegevusala
Mujal liigitamata sotsiaaltoolekanne ilma majutuseta	88991	EMTAK 2025	Jah